Cauza Söderman împotriva Suediei

Hotărâre 12.11.2013[GC]

Articolul 8

Obligații pozitive

Articolul 8-1

Respectarea vieții private

Lipsa unor prevederi legale clare de incriminare a faptei de a filma în secret un copil dezbrăcat:*încălcare*

În fapt – În 2002, pe când reclamanta avea paisprezece ani, aceasta a descoperit că tatăl ei vitreg a ascuns o cameră video în coșul de rufe din baie.Aparatul de filmat era îndreptat înspre locul în care reclamanta s-a dezbrăcat înainte de a face duș.Ea i-a dus aparatul mamei ei, care a ars filmul, fără ca cineva să-l vadă.Incidentul a fost raportat în 2004, când mama a aflat că vara reclamantei a avut parte de experienţe similare cu tatăl vitreg al reclamantei.Tatăl vitreg a fost judecat și condamnat în 2006 de judecătorie pentru molestare sexuală, în conformitate cu capitolul 6, secțiunea 7 din Codul penal, aşa cum era în vigoare la momentul faptelor.Cu toate acestea, condamnarea sa a fost infirmată în apel, după ce Curtea de Apel a constatat că fapta sa nu se încadra în definiția infracțiunii de molestare sexuală.Curtea de apel a continuat prin a sublinia că respectivul comportament ar fi constituit infracțiunea separată de tentativă de pornografie infantilă, dar nu a analizat problema mai departe, în absența unui capăt de acuzare în acest sens.Curtea Supremă a respins cererea de a introduce recurs.

Printr-o hotărâre din 21 iunie 2012, Camera a constatat, cu patru voturi contra trei, că nu a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție (a se vedea Nota de informare 153).

În drept – Articolul 8: Curtea a confirmat constatarea instanței naționale conform căreia fapta tatălui vitreg a constituit o încălcare a integrității personale a reclamantei.Chiar dacă evenimentul în cauză nu a implicat violență fizică, abuz sau contact, a afectat reclamanta în aspecte extrem de intime din viața ei privată. Nu a existat nicio dovadă că autoritățile naționale nu au reușit să-şi respecte obligația de a efectua o urmărire eficientă.Problema în fața Curții a fost, prin urmare, dacă, în circumstanțele cauzei, Suedia a avut un cadru juridic adecvat pentru a proteja reclamanta împotriva acțiunilor tatălui ei vitreg, în conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8. Marea Cameră a ales o abordare diferită de cea urmată de Cameră, care a afirmat că „numai deficienţe semnificative în legislație și practică, precum și aplicarea acestora, ar echivala cu o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului în temeiul articolului 8”. Un astfel de test al deficienţei semnificative, de înțeles în contextul investigațiilor, nu avea niciun rol semnificativ în evaluarea pentru a stabili dacă statul pârât are un*cadru juridic adecvat,* în conformitate cu obligațiile sale pozitive, deoarece problema în fața Curții, în prezenta cauză, priveşte întrebarea dacă legea a permis un nivel acceptabil de protecție a reclamantei în circumstanțele date.

În ceea ce privește posibilitatea ca fapta tatălui vitreg să fi putut constitui infracţiunea de tentativă de pornografie infantilă, conform Codului Penal, Curtea nu este convinsă că fapta era acoperită de această infracțiune. Nu există nicio informație privind intenţia procurorului de a-l acuza pe tatăl vitreg de această infracţiune. În schimb, Guvernul respondent a enumerat o serie de motive pentru care procurorul ar fi

decis să nu facă acest lucru, în special dificultăți în procurarea unor probe suficiente pentru a demonstra că a existat o imagine „pornografică”. Potrivit reclamantei, chiar dacă filmul – care a fost distrus – ar fi existat încă, materialul ar fi fost cu greu calificat ca pornografic. Termenul de „imagine pornografică” nu a fost definit în Codul Penal suedez, iar lucrările pregătitoare privind infracţiunea de pornografie infantilă au subliniat că intenția acesteia nu a fost de a incrimina toate imaginile cu copii dezbrăcaţi.

În ceea ce privește dispoziția referitoare la infracțiunea de molestare sexuală conform Codului Penal – care sancționa în special expunerea într-un mod ofensator și comportamentul indecent, verbal sau prin fapte – instanța de apel a constatat că tatăl vitreg nu poate fi considerat responsabil penal pentru fapta ca atare de a filma reclamanta fără știrea ei.În conformitate cu legislația suedeză în vigoare la momentul respectiv, era un element constitutiv pentru infracțiunea de molestare sexuală faptul că infractorul a intenționat ca victima să afle sau a fost indiferent față de riscul ca acest lucru să se întâmple.Cu toate acestea, această cerință nu a fost îndeplinită în cazul reclamantei.Nu din cauza lipsei de dovezi a fost tatăl vitreg achitat pentru molestare sexuală, ci mai degrabă pentru că, la momentul respectiv, fapta sa nu ar fi constituit molestare sexuală.Dispoziția privind molestarea sexuală, în forma sa de la momentul faptelor, nu ar fi putut acoperi, din punct de vedere legal, actul în cauză și, prin urmare, nu ar fi protejat reclamanta împotriva nerespectării vieții sale private.

Lacunele în domeniul protecției drepturilor sale nu puteau fi remediate prin intermediul altor dispoziții de drept penal de la momentul respectiv.Într-adevăr, lipsa unei prevederi care să acopere actul izolat de filmare sau fotografiere în secret sau fără consimţământ, a fost mult timp un subiect de îngrijorare în Suedia.Noua legislație, concepută pentru a acoperi fapte precum cel din cauza reclamantei, a fost recent

adoptată și a intrat în vigoare în 2013.

În prezenta cauză, recurgerea la dispoziţiile dreptului penal, în opinia Curții, nu era neapărat singurul mod în care statul pârât şi-ar fi putut îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8. În ceea ce privește remediile juridice de drept civil, odată cu achitarea tatălui vitreg, instanța de apel a respins, de asemenea, şi acțiunea civilă a reclamantei pentru despăgubiri. Conform Codului de procedură judiciară, atunci când o acțiune civilă este alăturată unei acţiuni penale, constatarea instanțelor cu privire la răspunderea penală este obligatorie pentru soluţionarea cererii civile.De altfel, nu există alte temeiuri pe care reclamanta să le fi putut invoca în susținerea cererii sale de despăgubiri.În cele din urmă, Curtea nu este convinsă că instanțele suedeze i-ar fi acordat o compensație doar în baza constatării existenţei unei încălcări a Convenţiei.

În concluzie, Curtea nu a considerat că legea suedeză pertinentă, aşa cum era în vigoare la momentul respectiv, a asigurat o protecție a dreptului reclamantei la respectarea vieții sale private într-un mod conform cu obligațiile statului în temeiul articolului 8.Fapta săvârșită de tatăl vitreg i-a încălcat integritatea și a fost agravată de faptul că ea era minoră, că incidentul a avut loc în casa ei, precum și că infractorul era o persoană în care avea dreptul și era de aşteptat să aibă încredere.

Concluzie: încălcare (șaisprezece voturi contra unu).

Articolul 41: 10,000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

Sursa: http://hudoc.echr.coe.int